

7. Єфімов Д. Використання доповненої реальності (AR) в освіті URL: <http://surl.li/gomss>
8. Завалко К. Наукові підходи до визначення взаємозв'язку креативності та інноваційності суб'єкта навчання. URL: <http://surl.li/golgy>
9. Ісаєва О. Засоби активізації читацької діяльності «літей мережевого розуму». URL: <https://cutt.ly/vjnzao>
10. Савченко Р. Кліпове мислення та школа: суміщаючи несумісне. URL: <http://surl.li/gokwf>
11. Саноцька Н. Трансформація уявлень про творчість у філософії від Античності до Ренесансу. URL: <http://surl.li/gocqz>
12. Філатова Г. Прийоми візуалізації на уроках української мови. URL: <http://surl.li/gokzr>
13. <https://wordart.com/create>
14. https://www.abcya.com/games/word_clouds
15. <https://worditout.com/word-cloud/create>
16. <https://www.wordclouds.com/>
17. <https://www.jasondavies.com/wordcloud/>

Пойда Оксана Андріївна – старший викладач кафедри української літератури Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

ПОХИЛЮК

Олена

ВИВЧЕННЯ ТВОРІВ ЄВГЕНА ГУЦАЛА В 5 КЛАСІ ЗА ПРОГРАМАМИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Анотація. У статті запропоновано інноваційні прийоми опрацювання творчості Євгена Гуцала в 5 класі за модельною навчальною програмою «Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжна літератури) 5-6 класів», зокрема прослуховування аудіозаписів, скрайбінг, обговорення змісту прочитаного в чаті, гру «Правда чи брехня», роботу з асоціативними картками, створення колажів, прийому «Хмара слів», роботу з діаграмою Вена, створення буктрейлерів, фанфіків, прийоми критичного читання художнього тексту тощо. Аналізовані прийоми вивчення оповідань Євгена Гуцала «Лось» та «Прелюдія весни» подано в контексті рекомендованих чинною програмою видів навчальної роботи на уроках української літератури в 5 класі закладів загальної середньої освіти.

Ключові слова: оповідання Євгена Гуцала «Лось» та «Прелюдія весни», модельна навчальна програма, види навчальної роботи, інтерактивні прийоми навчальної діяльності.

Abstract. The article proposes innovative methods of working out the work of Eugene Gutsal in the 5th grade according to the model curriculum «Integrated Language and Literary Course (Ukrainian language, Ukrainian and Foreign literature) grades 5-6», in particular listening to audio recordings, scrubbing, discussing the content of what was read in the chat, the game «Truth or Lies», working with associative cards, creating collages, receiving «Word Cloud», working with a Vena diagram, creation of book trailers, fanfiction, techniques for critical reading of an artistic text, etc. The analyzed methods of studying Yevhen Hutsal's stories «Elk» and «Prelude of Spring» are presented in the context of the types of educational work recommended by the current program in the lessons of Ukrainian literature in the 5th grade of general secondary education institutions.

Key words: stories by Yevhen Hutsal «Elk» and «Prelude of Spring», model curriculum, types of educational work, interactive methods of educational activities.

Постановка проблеми. Останнім часом художня література перестала бути пріоритетним видом сучасного мистецтва, значно поступившись за популярністю аудіовізуальним замінникам. Саме тому закономірно постає питання про потребу внесення коректив до змісту й методів викладання літератури в середній школі, одним із завдань якого залишається виховання особистості читача засобами літературного мистецтва, чому повинно сприяти використання інноваційних технологій навчання. Як зауважує Г. Клочек, «сучасному підліткові, мислення якого вже набуло «кліпових» ознак, складно досягнути який-небудь твір із прозової класики ХІХ ст. Сучасні засоби масової інформації, особливо електронні, почали брати до уваги ці особливості мислення сучасної людини – намагаються розбивати тексти на невеликі фрагменти, а іноді навіть зазначають час у хвилинах, протягом якого той текст можна прочитати» [2, с. 9–10]. Очевидно, що сприймання художнього твору є процесом входження в цей світ, переживанням художніх, наснажених естетичними емоціями, смислів. З метою уможливлення занурення школярів у світ мистецтва художнього слова варто добирати влучний літературний матеріал. На нашу думку, вивчення творчості Євгена Гуцала в початковій та середній школі є доцільним для реалізації описаних вище завдань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Літературна спадщина Євгена

Гуцала є достатньо описана та вивчена провідними літературознавцями доби. Так, естетичні засади його творчості досліджує О. Бульбачинська, публіцистику автора – О. Максимец, ліричну стихію творчості митця – М. Жулинський та ін. Розробки уроків на вивчення творчості Євгена Гуцала за програмою української літератури старого зразка подають А. Кривобокова, Н. Половецька та ін. Також на розробки уроків за творами автора та матеріали до таких уроків натрапляємо на методичних сайтах (ukrlit.net, Tvory.net.ua). Однак вивчення творчості Євгена Гуцала за програмами Нової української школи в середніх класах закладів загальної середньої освіти залишається малодослідженим. Саме в цьому й убачаємо актуальність нашої методичної розвідки.

Мета статті – описати особливості вивчення творчості Євгена Гуцала за програмами Нової української школи, запропонувати практичні інтерактивні прийоми опрацювання його оповідань «Лось» та «Прелюдія весни» на уроках української літератури в 5 класі.

Виклад основного матеріалу дослідження. За модельною навчальною програмою «Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури). 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Старагіна І. П., Новосьолова В. І., Терещенко В. М., Романенко Ю. О., Блажко М. Б., Ткач П. Б., Панченков А. О., Волошенко О. В.) у 5 класі передбачено вивчення лише двох творів Євгена Гуцала: «Лось» та «Прихід весни» [3].

Аналізована модельна навчальна програма спрямована на реалізацію мети базової середньої освіти, яка передбачає розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу [3].

Як зазначено в пояснювальній записці до цієї програми, «у контексті визначеної в Державному стандарті базової середньої освіти мети мовно-літературної освітньої галузі метою інтегрованого мовно-

літературного курсу (українська мова, українська та зарубіжні літератури) (адаптаційний цикл 5–6 класи) є розвиток компетентних мовців і читачів, які демонструють комунікативну вправність, читацьку та мовленнєву спроможність, мовну й літературну обізнаність, здатні застосувати навчальні здобутки в життєвих ситуаціях, виявляючи ціннісне ставлення до слова, особистості, родини, суспільства, України, світу» [3].

Модельна навчальна програма передбачає реалізацію компетентнісного потенціалу мовно-літературної галузі шляхом цілеспрямованого формування в здобувачів освіти ключових компетентностей на основі ціннісних орієнтирів, закладених у Державному стандарті базової середньої освіти.

Автори програми зауважують, що перелік текстів (зокрема художніх творів українських і зарубіжних авторів, медіатекстів тощо) є пропонованим. Учитель має вибрати з наведеного переліку тексти, які відповідають потребам і можливостям учнів його класу, а також може запропонувати учням інші тексти, пильнуючи забезпечення збалансованого представлення в навчальній програмі творів українських і зарубіжних авторів. Спосіб роботи з текстом (читання повністю, скорочено, в уривках, прослуховування аудіокнижки тощо) залежить від специфіки певного тексту, запитів учнів, базових знань, запланованих до опрацювання в групах «Комунікація», «Інформація», «Мовні засоби», «Текст», «Літературний твір» та передбачених видів навчальної діяльності.

З-поміж запропонованих у програмі видів навчальної діяльності перевагу надано тим, які забезпечують активність учня в освітньому процесі. Перелік видів діяльності є орієнтовним, не вичерпним.

У темі 6.3 «Учу і вчуся» розділу 6 «Дію, досягаю, перемагаю» у 5 класі передбачено вивчення оповідання Євгена Гуцала «Лось». Спробуємо навести приклади практичних прийомів роботи з цим текстом із метою реалізації передбачених програмою видів навчальної діяльності.

Програма передбачає слухання монологічних текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів). Так, з метою первинного ознайомлення

з текстом оповідання можна запропонувати учням прослухати його аудіозапис, який можна знайти за лінком [Євген Гуцало. Лось \(Аудіокнига\) - Bing video](#). Тривалість його – близько 23 хвилин, тому рекомендуємо не просто прослуховувати його, а й переглядати підготовлене авторами аудіокниги відео з метою активізації творчої уваги школярів та кращого запам'ятовування змісту почутого.

Як один із варіантів нотування почутого чи прочитаного тексту модельна навчальна програма пропонує використовувати скрайбінг. Скрайбінг – новітня техніка презентації (від англійського «scribe» – накидати ескізи або малюнки); мова виступаючого ілюструється «на льоту» малюнками фломастером на білій дошці (або аркуші паперу); виходить ніби «ефект паралельного проходження», коли ми й чуємо й бачимо приблизно одне й те саме, при цьому графічний ряд фіксується на ключових моментах аудіоряду.

Залежно від етапу опрацювання твору вчитель може обрати один з видів скрайбінгу. Мальований скрайбінг – класичний варіант скрайбінга. Рука художника (скрайбера) малює в кадрі картинки, піктограми, схеми, діаграми, записує ключові слова паралельно з текстом, що звучить за кадром. Цей різновид можна виконати колективно, під час первинного ознайомлення з оповіданням в класі.

Онлайн скрайбінг – створюється за допомогою онлайн сервісів мережі Інтернет ([PowToon](#), [VideoScribe](#) та інші). Такий вид роботи може бути використаний як різновид творчого домашнього завдання, адже вимагає відповідного рівня інформатичної компетентності здобувачів освіти та є тривалим у часі.

Аплікаційний скрайбінг – на аркуші паперу або будь-який інший фон у кадрі викладаються (наклеюються) готові зображення, відповідні озвученому тексту. Різновид – магнітний скрайбінг, єдина відмінність – готові зображення кріпляться магнітами на презентаційну магнітну дошку. Залежно від рівня матеріально-технічного забезпечення мовно-літературного кабінету можна обрати чи то аплікаційний скрайбінг, чи то магнітний скрайбінг на підсумковому етапі опрацювання оповідання Є. Гуцала «Лось».

З метою обміну враженнями, думками, зокрема в цифровому середовищі, щодо почутого / прочитаного / переглянутого можна

організувати обговорення тексту оповідання в соціальних мережах (Інстаграм, Фейсбук, Вайбер, Телеграм тощо). Можна в чат для обговорення закинути одне із запропонованих питань за змістом тексту:

1. *Що вас найбільше вразило в оповіданні «Лось»? Чому?*
2. *Чому лось потрапив в ополонку? Як він поведився у воді?*
3. *Яких людських рис автор надав тварині?*
4. *Що переживав і думав Шпичак після від'їзду братів? Чим зумовлені ці переживання? Чи справді дядькові стало шкода лося?*
5. *Чому діти не сперечалися з дядьком, нічого не відповіли на його обіцянки поділитися м'ясом, віддати роги? Як ви діяли б на їхньому місці?*

Залежно від активності дітей у чаті вчителю можна час від часу спрямовувати їхню думку в правильне русло або стимулювати їхню активність та зацікавленість процесом обговорення, що може тривати в позанавчальний час.

З метою застосування прийомів критичного мислення, зокрема розрізнення фактів, суджень та аргументів у почутому / прочитаному / переглянутому можна запропонувати школярам пограти в гру «Правда чи брехня». Орієнтовний перелік завдань до такої гри:

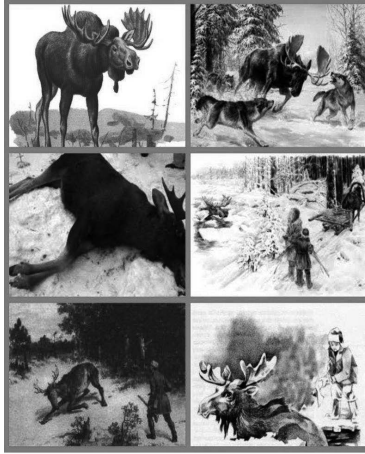
1. *Раніше лось жив у тайзі (так)*
2. *Лось хотів піти до села, бо страждав від голоду? (ні)*
3. *Лось пішов до річки, щоб напитися (так)*
4. *Шпичак убив тварину випадково (ні)*
5. *Дядько пропонував дітям роги та м'ясо лося за мовчанку (так)*
6. *Автор називає хлопчиків у творі грибочками-боровичками (ні)*

З метою візуалізації фактів, суджень та аргументів у прочитаному тексті можна запропонувати школярам за допомогою схем, асоціативних карт тощо (індивідуально, в парах, групах), зокрема із застосуванням цифрових ресурсів, передати основні події оповідання. А далі на їх основі можна виконати таке завдання: «Познач маршрут лося». Орієнтовно це завдання може мати такий схематичний вигляд:

Урізноманітнити урок вивчення оповідання Є. Гуцала «Лось» може також створення колажу, інфографіки, презентації на основі поєднання різних джерел (індивідуально, в парах, групах). Колаж – технічний прийом в образотворчому мистецтві, який ґрунтується на введенні у твір різних за фактурою та кольором предметів: шматків газет, афіш, шпалер тощо. Створення колажу до літературного тексту також полягає в доборі з різних джерел ілюстрацій, що демонструють певні фрагменти твору. Так, колаж за оповіданням Є. Гуцала «Лось» може бути таким:

Євген Гуцало "Лось"

Обговорення емоційного стану персонажів твору можна провести за допомогою використання прийому роботи «Хмара слів». Школярам пропонується із зображених на малюнку рис характеру обрати ті, які властиві комусь із головних героїв. Наприклад:

Обговорення почутого / прочитаного / переглянутого в контексті життєвого досвіду можна реалізувати через роботу з діаграмою Вена.

ХМАРА СЛІВ

Випишіть риси характеру, притаманні дзюкові Шпичаку.

Учніам пропонується виокремити спільні та відмінні риси характеру

головних персонажів оповідання. Результат такої роботи може бути орієнтовно таким:

Створення буктрейлера, рекламного ролика улюбленої книжки (індивідуально, в парах, групах); створення текстового / мультимедійного продукту (індивідуально, в парах, групах), зокрема із застосуванням цифрових ресурсів може стати одним із різновидів творчого домашнього завдання. Як відомо, буктрейлер – короткий відеоролик за мотивами книги, кліп по книзі. Метою створення буктрейлера є спонукання до прочитання книги. Його особливістю є те, що розповідь про книгу подається в образній, інтригуючій формі. Саме тому створення буктрейлерів до прочитаних творів є одним із прийомів активізації читацького інтересу пасивних читачів. Приклад буктрейлера до оповідання Є. Гуцала «Лось» можна переглянути за лінком <https://cutt.ly/GVkjidi>.

Очевидно, що, окрім описаних вище інноваційних та інтерактивних прийомів опрацювання художнього тексту, при вивченні аналізованого оповідання не можна обійтися й без традиційних відповідей на запитання за змістом почутого / прочитаного / переглянутого (індивідуально, в парах, групах); формулювання запитань до почутого / прочитаного / переглянутого (індивідуально, в парах, групах); вибіркового усного та письмового переказу почутого / прочитаного / переглянутого (індивідуально, в парах, групах); обговорення та обґрунтування актуальності теми та ідей

почутого / прочитаного / переглянутого; дискусії; застосування прийомів критичного читання тексту, зокрема художнього тексту, медіатексту відповідно до визначеної мети; читання вголос тощо.

У підрозділі «Радіо світу навколо» розділу 8 «Дивен світ» за аналізованою нами модельною програмою в 5 класі передбачено також вивчення оповідання Євгена Гуцала «Прелюдія весни». Автори програми пропонують обрати із запропонованих види навчальної діяльності з метою опрацювання визначеного оповідання:

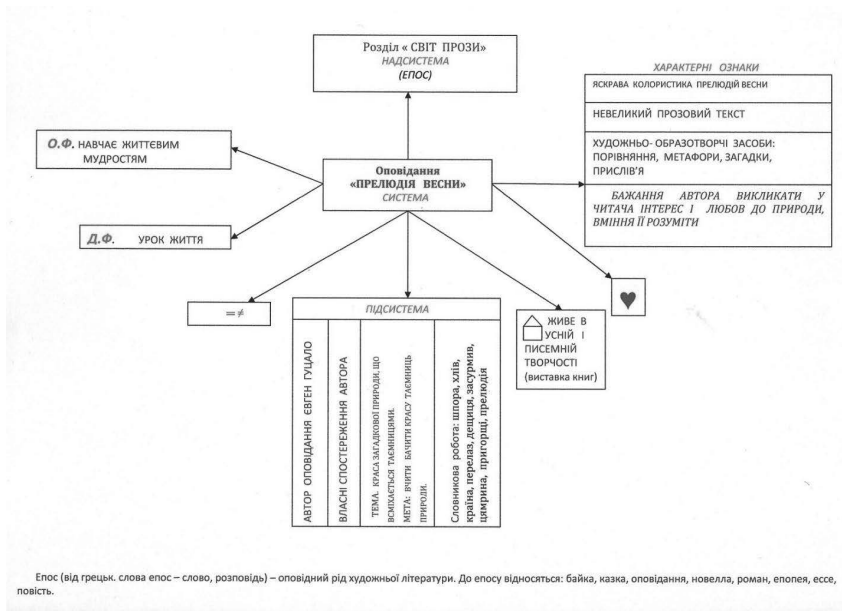
- застосування прийомів активного слухання в діалозі;
- слухання монологічних текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів);
- нотування, зокрема скрайбінг, почутого / прочитаного / переглянутого;
- вибірковий усний та письмовий переказ почутого / прочитаного / переглянутого (індивідуально, в парах, групах);
- відповіді на запитання за змістом почутого прочитаного / переглянутого (індивідуально, в парах, групах);
- формулювання запитань до почутого / прочитаного / переглянутого (індивідуально, в парах, групах);
- обмін враженнями, думками, зокрема в цифровому середовищі, щодо почутого / прочитаного / переглянутого;
- обговорення та обґрунтування актуальності теми та ідеї почутого / прочитаного / переглянутого;
- дискусія;
- застосування прийомів критичного читання тексту, зокрема художнього тексту, медіатексту відповідно до визначеної мети;
- читання вголос;
- публічний виступ, зокрема декламування, презентація тощо;
- театралізація;
- рольова гра із створенням типових і нестандартних комунікативних ситуацій;
- обговорення комунікативних ситуацій, прогнозування перебігу їх;

- обговорення змісту й форми почутого / прочитаного / переглянутого;
- рефлексування щодо власного емоційного стану в комунікативній ситуації, під час читання твору тощо;
- запис інформації з різних, зокрема цифрових, джерел;
- інтерв'ю;
- створення текстів різних типів, стилів, жанрів (індивідуально, в парах, групах);
- створення колажу, інфографіки, презентації на основі поєднання різних джерел (індивідуально, в парах, групах);
- огляд цифрових ресурсів для розширення кола читання;
- робота з сайтами бібліотек;
- візуалізація та презентація почутого / прочитаного / переглянутого (індивідуально, в парах, групах), зокрема із застосуванням цифрових ресурсів;
- створення текстового / мультимедійного продукту (індивідуально, в парах, групах), зокрема із застосуванням цифрових ресурсів;
- обговорення та аналіз типових ситуацій онлайн-спілкування;
- моделювання ситуацій онлайн-взаємодії;
- створення типових текстів (повідомлень) для онлайн-взаємодії;
- корегування написаного з коментуванням за визначеними критеріями;
- взаєморедагування / колективне редагування текстів;
- створення фанфіків;
- виокремлення, розрізнення, порівняння та зіставлення мовних одиниць;
- аналіз мовних явищ;
- лінгвістичне експериментування (висування гіпотези, практична перевірка та обґрунтування);
- спостереження за власним та чужим мовленням;
- робота зі словниками, довідниками (індивідуально, в парах, групах);
- мовні ігри;

- проєкти, зокрема театральні, медіа, літературні, ігрові, дослідницькі, інформаційні тощо;

- екскурсії природничі та екологічні, етнографічні, промислові, літературні, мистецтвознавчі та інші.

Ментальна карта уроку на опрацювання оповідання Євгена Гуцала «Прелюдія весни» може бути такою:

Як один із прийомів критичного читання тексту, зокрема художнього тексту, відповідно до визначеної мети уроку при опрацюванні оповідання Євгена Гуцала «Прелюдія весни» пропонуємо таке завдання: знайти в тексті оповідання загадки. Результат пошукової роботи учнів може бути таким:

*Ти – золота верба, стоїш посеред села, розпустила гілля на ціле Поділля!
(сонце)*

*Радий, що з білого каменя народився, радий, що на голові червоний вінець, що
від крику земля тремтить. (тівень)*

Коли вже матимеш сито, не руками звите?(гніздо)

Ліз карасик через перелазик та у воду – плюсь! (відфо)

Як одне із творчих домашніх завдань за змістом оповідання може бути таке: виписати з тексту оповідання загадки та підготувати до них ілюстрації (малюнки, колажі, презентації), що сприятиме формуванню в учнів умінь створювати текстовий / мультимедійний продукт, зокрема із застосуванням цифрових ресурсів, що й вимагає аналізована модельна навчальна програма.

Одним із цікавих творчих завдань за змістом аналізованого оповідання може бути створення фанфіків (колективне чи індивідуальне). Фанфік – це літературний твір, заснований на якому-небудь оригінальному творі (як правило, літературному), що використовує його ідеї, сюжет або персонажів. Фанфік може бути продовженням, передісторією, пародією тощо. По-іншому, фанфік – це жанр масової літератури, створеної за мотивами художнього твору фанатом цього твору для читання іншими фанатами, який не має при цьому комерційної мети. Найчастіше це абсолютно серйозна розповідь про пригоди улюблених літературних персонажів. Сьогодні багато творчих молодих людей у світі пишуть фанфіки і викладають їх в Інтернеті для фанатів книги. Сама ідея фанфіків древня, як світ. Варіації усних і письмових художніх творів існували здавна. Важливо те, що автори цих творів відмовлялися від прав на персонажів.

Висновки. Використовуючи описані вище інноваційні прийоми опрацювання художніх творів Євгена Гуцала в 5 класі, не варто забувати про усталену методику вивчення епічних творів у середній школі, основними етапами за якою є: підготовка до сприймання твору; читання твору з коментарем; словникова робота; бесіда за змістом прочитаного; близький до тексту переказ; використання окремих елементів аналізу; підсумкові заняття; творчі усні та письмові роботи тощо. Також пригадаймо, що в 5-7 класах перевага віддається послідовному аналізу художнього епічного твору. А втім, вибір шляху аналізу будь-якого твору мистецтва залежить від його жанрових особливостей, композиції твору, системи образів, розвитку дії, спрямування авторської думки, вікових і пізнавальних особливостей учнів, рівня їх знань, умінь і навичок, а також від особистості вчителя, його уподобань і стилю роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Авраменко О. Українська література. 5 клас : підручник. URL: https://pidruchnyk.com.ua/1685-5_ukrlit_avramenko.html (дата звернення: 22.09.2022).
2. Клочек Г. Літературна освіта в Новій українській школі: стратегія і тактика реформування. *Дивослово*. 2017. № 1. С. 7–11.
3. Модельна навчальна програма «Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури). 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Київ, 2021. 100 с.
4. Навчальний курс з методики навчання української літератури. URL: https://wiki.cuspu.edu.ua/index.php/Навчальний_курс_з_Методики_навчання_української_літератури (дата звернення: 22.09.2022).
5. Токмань Г. Методика навчання української літератури в середній школі. Київ : Альма-Матер, 2012. 312 с.

Похилюк Олена Миколаївна – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української філології Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж».

РОЗДІЛ V.

РЕПУБЛІКАЦІЇ

ПЛАСТИЧНІСТЬ ОБРАЗОТВОРЕННЯ ЯК ОЗНАКА КІНЕМАТОГРАФІЧНОГО МИСЛЕННЯ Є. ГУЦАЛА (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ «ПОЗИЧЕНИЙ ЧОЛОВІК»)

У статті проаналізовано манеру індивідуальної поетики візуалізації Є. Гуцала. Акцентовано увагу на майстерності творення системи образотворення через прийоми кінематографії (пластичність, символічність, емоційність, нескінченність). Досліджено функції плану в романі як важливого елементу розвитку сюжету, які допомагають реципієнту вибудувати візуальну картину образів у романі «Позичений чоловік».

Ключові слова: поетика, образ, план, символічність, пластичність, емоційність, нескінченність, візія, кінематографічність.

The article analyzes the manner of individual visualization poetry E. Gutsal. The emphasis is on the skill of creating a system of education through techniques of cinema (plasticity, symbolism, emotionality, infinity). The functions of the plan in the novel as an important element of the development of the plot, which help the recipient to construct a visual image of the images in "The Laid Man".

Key words: poetics, image, plan, symbolism, plasticity, emotionality, infinity, vision, cinematography.

Літературознавці творчу спадщину Є. Гуцала здебільшого розглядають у контексті химерного роману, хоча слушне зауваження О. Брайка («Поетика цього письменника, принаймні в багатьох показових зразках його індивідуального стилю, прикметна істотною вагою візуальної образності, мальовничістю спостережень, прагненням розширити читачький чуттєвий досвід, активізуючи зорову й слухову уяву» [1; 37]) яскраве свідчення того, що кінематографічний аналіз романів «під мікроскопом» на часі.

Теоретичними основами дослідження стали праці Л. Генералюк, Г. Клочека. Теоретики літератури суголосні в твердженнях щодо вербальної, звукової, пластичної інтерпретації об'єктів дійсності: «У сучасному літературознавстві, зокрема в тих напрямках, які орієнтуються на особливості психології людського сприймання, уже довгий час функціонує термін "візія", що використовується на позначення створеного посередництвом слова в уяві реципієнта за допомогою зорової системи пластично-динамічного образу,